

Oponentský posudek diplomové práce

Jana Tomicová

Práva podniků při vyšetřování deliktů v soutěžním právu Evropské unie

Oponent: doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc.

Předkládaná diplomová práce se zabývá aktuální otázkou postavení a práv podniků v průběhu vyšetřování soutěžních deliktů na úrovni Evropské unie, kdy Evropská komise vystupuje jako správní orgán, v jehož pravomoci je dozor nad dodržováním pravidel soutěžního práva na unijní úrovni. Práce je přitom relevantní i pro českou aplikační praxi, neboť pravidla hospodářské soutěže spadají do výlučné kompetence Evropské unie, a proto je i pro českou praxi určující unijní právní úprava i judikatura unijních soudů.

Oponovaná práce je rozdělena do pěti kapitol, první kapitola vychází z definice pojmu podnik, která je ústředním pojmem unijního soutěžního práva. Vzhledem k tomu, že pojmovým znakem podniku není právní subjektivita, zabývá se autorka dále i otázkou odpovědnosti za protisoutěžní chování a s tím související otázkou pasivní legitimace.

Těžištěm práce je pak rozbor postavení a procesních práv podniků, proti kterým je na unijní úrovni vedeno řízení pro porušení pravidel soutěžního práva. Diplomantka se zabývá především uplatňování vyšetřovacích pravomocí Komise ve světle dodržování základních procesních zásad a záruk dotčených podniků. Porušení těchto zásad a práv může být důvodem pro napadení rozhodnutí Komise žalobou pro neplatnost dle čl. 263 SFEU. Diplomantka přitom vychází nejen z hlavní legislativní procesní úpravy v podobě nařízení č. 1/2004, ale současně analyzuje i relevantní judikaturu unijních soudů. Závěrečná kapitola je věnována stručné komparaci s americkou právní úpravou.

Autorka ne příliš šťastně operuje s procesními pojmy, jsouce v zajetí unijního terminologického chaosu. Bylo by jistě vhodné v některých případech se raději přidržet české teorie správního práva. Například na str. 13 autorka uvádí, že řízení „má administrativní povahu“, namísto aby uvedla, že se jedná o správní řízení *comme il faut*. Z pohledu právní teorie jde o správní delikty a bylo by tedy vhodné se zabývat i některými teoretickými otázkami. Je třeba rozlišovat mezi hmotněprávními a procesními zásadami, dát jejich výpočtu nějaké logické členění. Mezi zásadami, které diplomantka uvádí je rozhodně na prvním místě zásada legality činnosti veřejné správy, chybí mi úvaha o zásadě subsidiarity, jde přeci jen o správní trestání atp. Určitý náznak takového teoretického úvodu zůstal, bohužel, jen v poznámce pod čarou na str. 14. Kapitola 2.2 věnovaná procesním zásadám je patrně nejslabší částí práce i pro svoji lakoničnost.

Nedostatek teoretického pohledu se pak projevuje pochopitelně i na dalších místech práce, např. i při traktování „ústního slyšení“ (str. 45), kdy je opět pominuta „trestní“ povaha řízení spojená se zásadou veřejnosti a diplomantka uvádí, že účelem je zmírnit převažující písemný charakter řízení. I když dále autorka uvádí, že veřejné slyšení se koná, pokud o to účastník požádá, chybí propojení s obecnými zásadami „trestního“ řízení. Opět – jde o správní delikty.

Diplomantka si zvolila téma velmi náročné, což se místy ne práci projevilo. Při zpracování diplomové práce však prokázala schopnost pracovat s relevantní literaturou i judikaturou a schopnost systematicky členit podávanou materii. Při hodnocení práce musím však také uvést, že procesní právo je svébytnou oblastí práva, která vyžaduje znalost pojmosloví a do určité míry i znalost aplikační praxe a spíše než komparace s americkou úpravou by práci prospěla komparace s judikaturou českých správních orgánů a správních soudů, zejména s ohledem na význam procesních vad pro zrušení rozhodnutí pro nezákonnost.

Z hlediska procesního a z hlediska procesních vad, které mohou mít vliv na zákonnost rozhodnutí hrají jak v českém tak v unijním právu významnou roli hrají některé procesní zásady. Recentní judikatura Tribunálu SDEU například akcentuje zásadu přiměřenosti při uplatňování práva na informace vůči podniku ze strany Komise a bylo by vhodné, a aby se diplomantka v průběhu ústní obhajoby zaměřila i na tuto otázku.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení a i přes výše uvedené výtky doporučuji předloženou diplomovou práci k obhajobě, pokud diplomantka prokáže při ústní obhajobě i teoretické znalosti z oblasti správního trestání.

V Praze dne 18. Května 2015

Lenka Pítrová